

LAZINOVSKÁ ZVONIČKA

Zvony bývaly zavěšovány na nejrůznější druhy staveb nebo na jejich části. Najdeme je v téměř každé kostelní věži, v sanktusníku (malá štíhlá věžička na hřebeni střechy lodě či presbytáře) na střeše kostela, v kaplích i kapličkách, na prostých sloupcích či jen ve větvích stromů na návsi, ale také na městských věžích, na věžích radnic, na branách a podobně.

Zvonice je druh stavby, která slouží pouze nebo především pro umístění zvonů a manipulaci s nimi (zvonění), a přitom stojí samostatně vždy při kostele nebo alespoň ve funkční souvislosti s ním. Funkce zvonice jsou církevní i světské a rozhodující je vždy ta část funkcí, která souvisí s kostelem, tedy především ohlašování bohoslužeb a dalších církevních záležitostí a také ochrana kostelního areálu, kdy zvonice mohla sloužit jako obranná věž nebo zároveň jako brána. Pro civilní život měla zvonice význam především jako zdroj zvukového znamení informačního (čas) nebo varujícího (ohněň, nepřátelský vpád).

Světské funkce zvonice ve vsích, které neměly kostel, přebíraly drobné obecní zvoničky. Často to býval jednoduchý sloupek, na němž byl zavěšen malý zvonek. Sloupek se zvonkem někdy vyrůstá z hranolové přízemní hmoty, jen zřídka se vyskytují zvoničky v podobě drobných věžovitých staveb menších rozměrů. Drobné zvoničky jsou vždy tam, kde není kostel, a dostávají často i funkci obecní kapličky. Jsou vesměs novějšího původu a jejich hromadné zřizování vyvolal zejména „ohňový“ patent císařovny Marie Terezie z roku 1751, který nařizoval, aby v každé obci byl zvonek, který by upozorňoval na případný požár. Tento patent se tak nepřímo stal jedním z faktorů, které pomohly zachovat i dřevěné zvonice.

Lazinovská zvonička je zděná stavba, jejíž obvodové zdi jsou vystavěny z kamene. Do obvodových zdí jsou zapuštěny trámy, které nesou dřevěnou zvonovou stolicí, na níž je zavěšen zvonek. Přesná doba výstavby zvoničky není známa. První zvonek, který byl ve zvoničce zavěšen vážil 27 kg, jeho průměr byl 36 cm. Na zvonku byl obraz P. Marie Čenstochovské a nápis: „S. Laurenus ora pro nobis“. Pocházel z roku 1832.

V 1. světové válce byl tento zvonek zrekvírován. V pamětní knize obce Lazinova je psáno: „V té válce též rekvírovali mněd', cín, mosaz, hospodyně museli odevzdati veškeré měděné, mosazné i cínové nádoby a kotle, později došlo i na kostelní zvony, a takto se stalo že i nám v dědině zrekvírovali náš vesnický zvonek, to bylo opravdu smutné. Bylo to v obci jako po vymření, smutno bestoho zvonku, když někdo zemřel, nezvonily, o pohřbu šel průvod bez zvonění, a kdo neměl dobře jdoucí hodiny, ani nevěděl kdí je poledne, tudíž po převratě se všeobecně toužilo aby se pořídil nový zvonek, ale zač a kde? Zvony a potřebná litina vše bylo odcizeno za války do Vídně. Dostaly to do rukou židé, zde nebylo s čeho zvonovinu ulíti až v roce 1922 se předce do toho vložilo obecní zastupitelstvo, s panem Augustinem Masákem, tehdejším starostovým náměstkem v čele a udělali u všech občanů sbírku, a zakoupili u zvonáře Václava Červený-ho v Královém Hradci nový zvonek, při tom se opravila též valně sešlá kaplička, což se stalo z největší části přičiněním pána Aug. Masáka, který nejvíce k tomu dal si práce a dohlížel a obstarával vše čeho bylo zapotřebí. Zvonek byl vysvěcen dne 4-ho června r. 1922 a o sv. Dušní neděli, slavnosti té se zúčastnilo mnoho zbožného lidu, a posvětili jej páni

Důstojný pan Jan Holbce děkan

Důstojný pan Antonín Keler kaplan

Důstojný pan Vincenc Habes farář v Křetíně“

Zvonek má průměr 45 cm a je na něm nápis: „VÁCLAV ČERVENÝ – HRADEC KRÁLOVÉ – ZBUDOVÁN OBČANY OBCE LAZINOVA PO ZREKVÍROVANÉM ZVONKU VE SVĚTOVÉ VÁLCE - L.P.1922.“ Zvonek je ulit ze zvonoviny a v druhé světové válce nebyl zabaven.

Až do roku 1979 sloužila zvonička obyvatelům a oznamovala čas – ráno, v poledne a večer, ale také úmrtí lazínovských. V té době zvoničku opatrovala a zvonila paní Anna Kobzová. Po její smrti se zvonění ujal pan Antonín Ludvík. Zvonek na zvoničce sloužil už jenom jako „umíráček“.

V druhé polovině 20. století se životní tempo stále zrychlovalo a na drobné památky po předcích „nebyl čas“. Opět „valně sešlá“ zvonička, do které již zatékalo, byla opravena v roce 2005 a může dále sloužit pro potěchu všem místním i návštěvníkům Lazínova.

Zastavte se na chvíli, posad'te se u naší zvoničky a zahled'te se do kraje.

Obec Lazínov děkuje Nadaci města Letovice pro rozvoj kultury a životního prostředí za poskytnutou finanční podporu ve výši 60.000,- Kč, Krajskému úřadu Jihomoravského kraje za poskytnutou finanční podporu ve výši 40.000,- Kč a všem občanům, kteří přispěli radou, finančním příspěvkem nebo prací na obnově zvoničky a také vnitřního vybavení.

Ještě jednou děkujeme.

Použitá literatura:

Karel Kuča: České, moravské a slezské zvonice

P. František Krchňák: Zvony v Letovicích a okolí

Pamětní kniha obce Lazínova